

Kowal, dnia 18.02.2019 r.

Opinia (konwentu wójtów, burmistrzów) dotycząca projektu uchwały Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego w sprawie *ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw (tzw. „uchwały antysmogowej”)*

Co do zasady: **popieramy wszelkie możliwe do zrealizowania działania** zmierzające do ograniczenia problemu smogu w całym naszym województwie. W tym stanie rzeczy:

1. Za słuszny uważamy zamiar wprowadzenia od 1 września br. zakazu palenia węglem brunatnym, mułami i flotokoncentratami węglowymi, miałem węglowym oraz mokrą biomasą.
2. Nie akceptujemy zakazu od 1 stycznia 2024 r. eksploatacji tzw. pozaklasowych kotłów grzewczych, a w szczególności **mieszczących się w tej kategorii pieców kaflowych**, proponując jednocześnie wprowadzenie tego zakazu o co najmniej 5 lat później w stosunku do propozycji projektu.
3. Uważamy za zbyt krótki, wyznaczony na 1 stycznia 2028 r. okres warunkowej eksploatacji pozostałych kotłów grzewczych-poniżej 5 klasy. Wnoszę o wydłużenie tego okresu o co najmniej 5 lat.
4. Stanowczo sprzeciwiamy się zamiarowi wprowadzenia zakazu eksploatacji kominków, nawet rekreacyjnej. **W polskiej tradycji istnieje głęboko zakorzenione pojęcie „ogniska domowego”, którego kominek jest najważniejszym symbolem.**

Oprotestując ten zamiar pragniemy też podkreślić, że w przypadkach zdarzających się często na prowincji przerw w dostawach energii elektrycznej, kominek stanowi jedyne alternatywne źródło ogrzewania pomieszczeń mieszkalnych. Rozumiejąc potencjalną szkodliwość eksploatacji kominków w budynkach wielorodzinnych, zwłaszcza w dużych miastach, należy jednak podkreślić jego dużo mniejszą szkodliwość w domkach jednorodzinnych, w szczególności we wszystkich tych przypadkach, gdzie kominek nie stanowi jedyne źródła ogrzewania domu.

5. Negatywnie oceniamy zawarty w projekcie uchwały zamiar zrzućenia z samorządu województwa prawnej odpowiedzialności za działania antysmogowe na samorządy gminne, bez obliczenia finansowych skutków tej decyzji - w oparciu o faktyczne dane, a nie przybliżone szacunki, z uwzględnieniem realnych możliwości finansowych budżetów każdej z gmin, na którą mają być nałożone te kosztowne obowiązki.
6. Nic nie wskazuje na to, aby autorzy projektu dysponowali wiedzą nt. wielkości komunalnych zasobów mieszkaniowych w poszczególnych gminach i miastach, które bynajmniej nie rozkładają się równomiernie, czego potwierdzeniem jest zestawienie, stanowiące załącznik do niniejszego stanowiska. Znaczna część tych budynków wymaga bardzo dużych nakładów na remonty, w tym na termomodernizację oraz na wyłączenie z eksploatacji piecy kaflowych i zamontowanie w ich miejsce instalacji c.o., podłączonej do sieci gazowej lub ciepłowniczej, o ile sieci te znajdują się w danej gminie. Warto podkreślić, że w ostatnich trzech dekadach nasze państwo nie wspierało w znaczącym stopniu remontów i termomodernizacji mieszkań komunalnych, tak jak to miało miejsce w przypadku mieszkań spółdzielczych.

Nowe ustawowe regulacje prawne, dotyczące programu „Czyste powietrze” oraz o „Wspieraniu termomodernizacji i remontów” są adresowane tylko do właścicieli domów jednorodzinnych, z całkowitym pominięciem mieszkań komunalnych oraz budynków wielorodzinnych o mieszanej własności.

Nie wystarczy tylko napisać, że cała naszkicowana w projekcie uchwały operacja ma kosztować 3,7 mld zł, nie wskazując jednocześnie kto miałby te gigantyczne wydatki ponosić. Ze względu na to, że miasta duże i średniej wielkości posiadają sieć ciepłowniczą, podczas gdy miasteczka i gminy wiejskie ich nie posiadają, nakłady tych ostatnich jednostek byłyby o wiele większe niż tych pierwszych.

Resume: popierając część elementów uchwały antysmogowej, wnosimy raz jeszcze o przełożenie w czasie części planowanych zakazów, w oparciu o dokładną analizę skali problemów „smogowych”, a zwłaszcza kosztów ich usunięcia w każdej z gmin naszego województwa, deklarując jednocześnie pomoc swojego samorządu przy zebraniu danych do „smogowej diagnozy” miasta Kowala. Za konieczne uważamy też, aby przy nakładaniu na gminy nowych, kosztownych zadań związanych ze zwalczaniem smogu uwzględniać każdorazowo możliwości finansowe danego samorządu, a zwłaszcza jego mieszkańców. Z tej racji, że część planowanych do nałożenia na wójtów, burmistrzów i prezydentów zadań o charakterze kontrolnym ma charakter działań szczególnie represyjnych, godzących też „w święte prawo własności”, wnoszę o wypracowanie i upowszechnienie przez samorząd województwa takich procedur prawnych, które by tych praw nie naruszały. Od samorządu

województwa oczekujemy też szeroko zakrojonych działań związanych z edukacją mieszkańców regionu w zakresie szkodliwości smogu i konieczności zwalczania przyczyn jego powstawania, a także upowszechniania dobrych wzorców i rozwiązań technologicznych. W celu ułatwienia procesu rozbudowy sieci gazowniczej w tych gminach naszego województwa, której jej nie posiadają wnioskujemy o to, aby samorząd województwa podjął decyzję o zwolnieniu z opłat za umieszczenie w drogach wojewódzkich elementów sieci gazowniczej, jeśli wiąże się to z likwidacją tzw. „białych plam” na gazowej sieci naszego regionu.

Prosimy też o takie negocjacje z Komisją Europejską dotyczące nowego RPO dla naszego województwa na lata 2021-2027, których efektem byłyby znaczące środki na walkę ze smogiem w naszym regionie.

Załącznik:

1. Dane GUS nt. zasobu mieszkań komunalnych w gminach województwa kujawsko-pomorskiego oraz dane nt. dochodów własnych gmin województwa kujawsko-pomorskiego, z uwzględnieniem subwencji wyrównawczej, a także informacje o wielkości nadwyżek operacyjnych w poszczególnych JST.